

Силабус
навчальної дисципліни
Історія української літератури (пп ХІХст.)
2021-2022 навчальний рік

Освітня програма «Середня освіта (українська мова та література, англійська мова)»
Спеціальність 014 Середня освіта українська мова та література)
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Викладач Ольга НОВИК
Посилання на сайт <http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-zar-lit/composition-kaf-zar-lit/novyk/>
Контактний телефон 0504561505
E-mail викладача: noviop@gmail.com
Графік консультацій вівторок, 11.00-12.00, ауд. 56204, корпус БДПУ 56

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
4 / 120	20	20	80	залік

Семестр: (2 семестр)

Мова навчання: українська

Ключові слова: українська література, літературознавство, історія української літератури.

Мета та завдання курсу:

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія української літератури першої половини ХІХ ст.» на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти є засвоєння студентами поняття «українська література» в її географічних та часових межах, ознайомлення студентів з основними тенденціями українського літературного процесу початку ХІХ століття, специфіку його розвитку та своєрідність авторських художніх стилів.

Основним завданням вивчення дисципліни є розкрити загальні закономірності розвитку української літератури ХІХ ст.; використовуючи знання студентів з основ теорії літератури, на конкретному матеріалі показувати хвилеподібність змінюваність напрямів, течій, стилів у мистецтві. Окрім цього потрібно з'ясувати особливості творчої індивідуальності визначних письменників, їх внесок у національну та всесвітню літературу, домогтися розуміння особливостей мистецького процесу першої половини ХІХ ст., а саме: співіснування різних творчих методів та напрямів в українській літературі того часу, в лекційному курсі, на практичних заняттях всебічно розглядати твори, передбачені програмою загальноосвітньої школи; домогтися високого рівня оволодіння методикою аналізу художнього твору, глибокого проникнення в його образну систему..

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **знати:**

- 1) Основні течії та художні явища давньої літератури, тексти художньої літератури, передбачені програмою;
- 2) Жанри та стилі літератури ХІХ ст.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **вміти:**

- 1) працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі;
- 2) володіти різними видами аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури;
- 3) володіти навичками атрибуції, розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їх сутнісними характеристиками.
- 4) порівнювати літературні факти, явища, визначати їхні подібності й відмінності.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК 1	Здатність діяти відповідально й свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права й обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).
ЗК 2	Здатність до особистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціально компетентність).
ЗК 3	Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).
ПК 1.2	Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова національної меншини України).
ПК 1.4	Здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні вміння та навички учнів.
ПК 1.5	Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетентності в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.
ПК 1.7	Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української літератури в закладах середньої освіти, практиці викладання української літератури.
ПК 2.1	Здатність моделювати зміст навчання української літератури відповідно до обов'язкових результатів навченості учнів.
ПК 2.2	Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей, української літератури.
ПК 2.4	Здатність добирати й використовувати сучасні та ефективні методики й технології навчання української літератури.
ПК 2.5	Здатність розвивати в учнів критичне мислення.
ПК 2.6	Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів з української літератури на засадах компетентнісного підходу.
ПК 2.7	Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів засобами української літератури.
ПК 2.8	Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах українською мовою, володіти методикою розвитку мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.
ПК 2.9	Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мови і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.
ПК 10.1	Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мови і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.
ПК 10.2	Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мови і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.
ПК 11.1	Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мови і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.
ПК 11.2	Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мови і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.
ПК 12.1	Здатність прогнозувати результати освітнього процесу. Здатність планувати освітній процес.
ПК 12.2	Здатність організувати процес навчання, виховання й розвитку учнів.
ПК 13.1	Здатність організувати різні види й форми навчально-пізнавальної діяльності учнів у мовній і літературній освіті. Здатність здійснювати оцінювання й аналіз результатів навчання учнів з української літератури. Здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювати результатів навчання з української літератури. Здатність використовувати інновації в навчанні української літератури.
ПРЗ 1.4	Соціокультурна ситуація розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті.
ПРЗ 1.5	Умови реалізації права вивчати мову/права на навчання мовою національної меншини України відповідно до законодавства.
ПРЗ 1.6	Умови реалізації права вивчати мову/права на навчання мовою національної меншини України відповідно до законодавства.
ПРЗ 1.9	Умови реалізації права вивчати мову/права на навчання мовою національної меншини України відповідно до законодавства.
ПРЗ 2.1	Особливості вивчення мови/навчання мовою національної меншини України.
ПРЗ 2.2	Сучасні філологічні й дидактичні засади викладання української літератури.
ПРЗ 2.4	Вимоги до результатів навчання за державними стандартами освіти, типовими освітніми програмами з української літератури.
ПРЗ 2.5	Ґрунтовні знання освітньої галузі/навчального предмета (інтегрованого курсу) і можливостей її/його інтеграції з іншими освітніми галузями/навчальними предметами (інтегрованими курсами).
ПРЗ 2.7	Ґрунтовні знання освітньої галузі/навчального предмета (інтегрованого курсу) і можливостей її/його інтеграції з іншими освітніми галузями/навчальними предметами (інтегрованими курсами).

ПРЗ 2.8	Ключові компетентності учнів і вміння, спільні для всіх компетентностей, відповідно до державних стандартів освіти.
ПРЗ 2.9	Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів і рівнів сформованості їхніх компетентностей з української літератури.
ПРЗ 2.10	Форми, методи та засоби навчання, виховання й розвитку учнів різних вікових груп засобами української літератури.
ПРЗ 2.12	Технології навчання, виховання й розвитку учнів засобами української літератури.
ПРЗ 2.13	Зміст і особливості технологій і методик особистісно орієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів засобами української літератури.
ПРЗ 5.1	Технології розвитку критичного мислення учнів. Підходи до формування ціннісних ставлень учнів.
ПРЗ 5.2	Провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіка його перебігу в культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національної літератури, художні твори класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.
ПРЗ 7.4	Методи ведення діалогу та полілогу, усвідомленого та емпатійного слухання, ненасильницької та безконфліктної комунікації; культура діалогу.
ПРЗ 11.1	Розмаїття та унікальність різних культур у суспільстві, відмінності між людьми, стратегії попередження, подолання й трансформації конфліктів.
ПРЗ 12.1	Середовище як чинник розвитку особистості учнів. Вимоги законодавства щодо організації освітнього процесу. Форми організації освітнього процесу, види й форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів. Види оцінювання результатів навчання учнів. Форми оцінювання. Критерії та рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів з української літератури.
ПРЗ 12.2	Методики здійснення формувального, поточного, підсумкового оцінювання. Способи фіксації результатів педагогічних спостережень.
ПРЗ 12.3	Методи й прийоми здійснення аналізу та рефлексії навчальної діяльності учнів та її результативності. Методи та прийоми, методики і технології здійснення самооцінювання та взаємооцінювання учнями результатів їхнього навчання української літератури.
ПРЗ 14.2	Загальні та професійні компетентності вчителя. Вимоги до професійної діяльності вчителя української літератури з урахуванням змін в освітній політиці, змісті освіти. Застосовувати прийоми та методи збагачення мовлення учнів для висловлення ними думок, почуттів і ставлень, сприяння мовній творчості учнів.
ПРУ 1.2	Ураховувати особливості вивчення мови/навчання мовою національної меншини України під час навчання предметів (інтегрованих курсів).
ПРУ 1.4	Використовувати мовний, мовленнєвий та культурний досвід учнів, які належать до національних меншин України, у процесі здобуття ними освіти.
ПРУ 1.5	Формувати в учнів здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії засобами активної та пасивної комунікації.
ПРУ 1.7	Формувати в учнів уявлення про освітню галузь/навчальний предмет (інтегрований курс) на основі сучасних наукових досягнень.
ПРУ 2.2	Застосовувати сучасні методики й технології моделювання змісту навчання учнів української літератури.
ПРУ 2.3	Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей, навчальних предметів (інтегрованих курсів) під час підготовки та проведення навчальних занять.
ПРУ 2.5	Формувати в учнів розуміння природних зв'язків різних процесів, уміння розв'язувати практичні завдання, що вимагають синтезу знань із різних освітніх галузей; розвивати в учнів системне мислення.
ПРУ 2.6	Формувати в учнів уміння аналізувати, обґрунтовувати, доводити власну думку, ставити запитання, висувати власні припущення, розрізняти факти й здогади, узагальнювати інформацію.
ПРУ 2.10	Застосовувати технології розвитку в учнів критичного мислення для розуміння себе, своїх цінностей і потреб, здатності до осмислення власних рішень і їх наслідків, навичок рефлексії. Розвивати в учнів здатність протистояти інформаційному тиску, усвідомлювати маніпуляції. Оцінювати результати навчання учнів української літератури й здійснювати їх моніторинг на засадах компетентнісного підходу.
ПРУ 2.11	Формувати ціннісні ставлення в учнів у процесі їхнього навчання, виховання й розвитку.
ПРУ	Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову

2.12	своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури.
ПРУ	
2.13	Володіє навичками атрибуції, розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства.
ПРУ	
2.14	Використовує гуманістичний потенціал української літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.
ПРУ	
2.15	Організувати діалог і полілог з учнями та іншими учасниками освітнього процесу, поважаючи права людини та суспільні цінності.
ПРУ	
2.16	Уживати заходів щодо запобігання та протидії булінгу, різним проявам насильства серед учнів та інших учасників освітнього процесу.
ПРУ	
2.17	Формулювати цілі освітнього процесу на основі прогностичних методів планування.
ПРУ 5.1	
ПРУ 8.2	Здійснювати різні види планування освітнього процесу на різних його етапах залежно від поставленої мети, індивідуальних особливостей учнів, особливостей діяльності закладу освіти.
ПРУ	
10.1	Застосовувати різні форми оцінювання результатів навчання учнів з української літератури.
ПРУ	
12.1	Застосовувати до різних видів оцінювання відповідну методику та шкалу.
ПРУ	
12.1	Дотримуватися визначених законодавством критеріїв оцінювання результатів навчання учнів з української літератури. Розробляти критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності.
ПРУ	
12.2	Встановлювати та фіксувати результати навчання учнів з української літератури, а їхній основі визначати індивідуальну освітню траєкторію.
ПРУ	
12.3	Дотримуватися академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання учнів.
ПРУ	
12.4	Забезпечувати дотримання учнями академічної доброчесності під час здобуття освіти.
ПРУ	
12.4	Розвивати в учнів уміння здійснювати самомотивацію до навчання, аналіз, рефлексію навчальної діяльності та її результативності. Забезпечувати зворотний зв'язок з учнями щодо сприйняття, розуміння та засвоєння ними навчального матеріалу з української літератури.
ПРУ	
12.5	Розвивати в учнів уміння здійснювати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання з української літератури.
ПРУ	
12.6	

Зміст курсу:

Модуль 1. Формування нової української літератури. І.Котляревський. Сильові особливості укр. літератури початку ХІХст.

Тема 1. Основні тенденції розвитку української літератури та культури в першій половині ХІХ ст..

Тема 2. Жанрово-тематичні особливості творчої спадщини Івана Котляревського. Бурлеск в українській літературі початку ХІХ ст.

Тема 3. Творчість Петра Гулака-Артемівського: жанри, тематика, стильові особливості

Тема 4. Художній світ Григорія Квітки-Основ'яненка.

Тема 5. Художній світ Євгена Гребінки

Тема 6. Розвиток жанру байки в українській літературі першої половини ХІХ ст.

Модуль 2. Література українського романтизму

Тема 1. Тематика та художні особливості української романтичної поезії (20-40-ві рр. ХІХ ст.).

Творчість М.Костомарова: тематика, жанри, художня своєрідність

Тема 2. Українська романтична балада: мотиви, образи, художня своєрідність

Тема 3. Особливості розвитку нової літератури в західній Україні

Тема 4. Творчість Тараса Шевченка у світовому літературознавстві та її сучасна інтерпретація

Модуль 3. Романтизм у середині ХІХ століття.

Тема . Романтизм та реалізм в українській та європейських літературах середини ХІХ століття

Тема 4. Художній світ письменника Степана Руданського.

Тема 5. Художній світ письменницької спадщини Пантелеймона Куліша.

Тема 6. Проблематика та жанрово-стильові особливості прози Олекси Стороженка.

Модуль 4. Місце реалізму в творчості письменників 40–60-х років ХІХ ст.

Тема 1. Новаторство прози Марка Вовчка

Тема 2. Проблематика та жанрово-стильові особливості творчості Леоніда Глібова

Тема 3. Художня специфіка поетичної творчості Степана Руданського

Тема 4. Проблематика та жанрово-стильові особливості прози Анатолія Свидницького

Тема 5. Творчість Юрія Федьковича: жанрово-тематичні особливості

Методи навчання: мікронавчання, практичні заняття, тренувальні вправи; практичні заняття з вправами на розвиток навичок аналізу тексту, говоріння, на яких матеріал пояснюється і обговорюється, домашні завдання; самостійна робота: домашні завдання, вивчення на пам'ять, конспекти.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від студента очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проектор, екран/інтерактивна дошка.

Система оцінювання та вимоги:

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролів. Підсумкова оцінка є сумою балів набраних під час поточного та підсумкового контролів і вираховується за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активна участь студентів у занятті, здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи.

Підсумковий контроль відбувається у формі заліку.

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах	Частина підсумкової оцінки у балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		100	100
Практичні заняття	60		
Самостійна робота	40		
Підсумковий контроль		100	
Залік	100		

**Таблиця 2. Розподіл набраних студентом балів під час поточного контролю
Практичні заняття**

Види робіт	Кількість набраних балів						
	FX	F	E	D	C	B	A
ПЗ 1	2	2,5	3	4	4,5	5	6
ПЗ 2	2	2,5	3	4	4,5	5	6
ПЗ 3	2	2,5	3	4	4,5	5	6
ПЗ 4	2	2,5	3	4	4,5	5	6
ПЗ 5	2	2,5	3	4	4,5	5	6
ПЗ 6	2	2,5	3	4	4,5	5	6
ПЗ 7	2	2,5	3	4	4,5	5	6
ПЗ 8	2	2,5	3	4	4,5	5	6
ПЗ 9	2	2,5	3	4	4,5	5	6
ПЗ 10	2	2,5	3	4	4,5	5	6
Максимальна кількість набраних балів	20	25	30	4	45	50	60

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на практичних заняттях – 60 балів (за умови виконання всіх видів роботи, передбачених планом практичного заняття).

**Таблиця 3. Розподіл набраних здобувачем балів
під час контролю самостійної роботи**

Самостійна робота	Кількість набраних балів						
	FX	F	E	D	C	B	A
ЗМ 1	1	2	2,5	3	3,5	4	5
ЗМ 2	1	2	2,5	3	3,5	4	5
ЗМ 3	1	2	2,5	3	3,5	4	5
ЗМ 4	1	2	2,5	3	3,5	4	5
ЗМ 5	1	2	2,5	3	3,5	4	5
ЗМ 6	1	2	2,5	3	3,5	4	5
ЗМ7	1	2	2,5	3	3,5	4	5
ЗМ 8	1	2	2,5	3	3,5	4	5
	8	16	20	24	28	32	40

10. Методи навчання

1. За характером логіки пізнання: аналітичний, синтетичний, дедуктивний, індуктивний.
2. За рівнем самостійності розумової діяльності: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.
3. За джерелом знань: словесні (розповідь, пояснення, бесіда, лекція, інструктаж, робота з книгою); наочні (демонстрація, ілюстрація, спостереження); практичні (практична робота, вправа).
4. За дидактичними цілями: методи організації навчальної діяльності, стимулювання і релаксації, контролю та оцінки.

11. Засоби оцінювання. Розподіл балів

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролів. Підсумкова оцінка є сумою балів набраних під час поточного та підсумкового контролів і вираховується за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активна участь студентів у занятті, здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи.

Підсумковий контроль відбувається у формі заліку, який може виставлятися за результатами поточного оцінювання, якщо студент погоджується з оцінкою за набраними балами.

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання або під час заліку та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 5. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
78-89	Добре		B (добре)
65-77			C (добре)
58-64	Задовільно		D (задовільно)
50-57			E (задовільно)
35-49	Незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання

1-34	Незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	--------------	--	--

Список рекомендованих джерел:

Основні

- 1) Історія української літератури: у 12 т. / редкол.: В. Дончик, Л. Скупейко, Н. Бойко, М. Бондар, С. Гальченко, І. Дзюба, М. Жулинський, Н. Зборовська, А. Кравченко, Ю. Кузнецов, Н. Левчик, Р. Мовчан, Л. Мороз, Є. Нахлік, Ю. Пелешенко, О. Поліщук, Г. Сивокінь, В. Сулима, М. Сулима, Н. Шумило. Київ : Наукова думка, 2013–2014. Т. 3–4.
- 2) Історія української літератури XIX століття : у 2 кн. : підручник / [за ред. М.Г. Жулинського]. Київ: Либідь, 2005. Кн. 1. 656 с.; 2006. Кн. 2. 712 с.
- 3) Новик О. Оригінальність традиційності [Текст] : [монографія]. Бердянськ : БДПУ, 2019. 175 с.
- 4) Новик О. Український романтизм: посібник. Бердянськ: БДПУ, 2017.
- 5) Чижевський Д.І. Історія української літератури. Київ: Академія, 2003. 568 с. (Альма-матер).

Додаткові

1. Айзеншток І. Українські поети-романтики. *Українські поети-романтики 20–40-х років XIX ст.* [упоряд., підгот. текстів, біограф. довідки і приміт. С. Крижанівського; вступ. ст. І.Айзенштока]. Київ : Дніпро, 1968. С. 7–64.
2. Бернадська Н.І. Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція : монографія. Київ: Академвидав, 2004. 36 с.
3. Бовсунівська Т.В. Українська бурлескно-травестійна література першої половини XIX століття (в аспекті функціонування комічного) : навч. посіб. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2006. 178 с.
4. Борзенко О.І. Сентиментальна «провінція» (Нова українська література на етапі становлення. Харків, 2006. 322 с.
5. Вільна Я. Історико-літературний феномен критичної інтерпретації творчості Г. Квітки-Основ'яненка : монографія. Київ: Альтерпрес, 2005. 300 с.
6. Гуляк А.Б. Становлення українського історичного роману. Київ: Міжнар. фінансова агенція, 1997. 294 с.
7. Задорожна Л. Євген Гребінка: Літературна постать. Київ: Твім інтер, 2000. 156, [2] с.
8. Засенко О. Марко Вовчок. Життя, творчість, місце в історії літератури. Київ, 1964.
9. Зборовська Н.В. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури : монографія. Київ: Академвидав, 2006. 504 с.
10. Зеров М. Твори : в 2 т. Т. 2 : Історико-літературні та літературознавчі праці / [упорядк. І. Кочура, Д. Павличка]. Київ : Дніпро, 1990. 601 с.
11. Єфремов С. Історія українського письменства. Київ: Femina, 1995. 685, [1] с.
12. Історія української літератури (Перші десятиріччя XIX ст.) : підручник / П. Хропко, О. Гнідан, П. Орлик та ін. Київ: Вища школа, 1992. 512 с.
13. Історія української літератури (перші десятиріччя XIX століття) : посіб. для студентів-філологів / Савченко І., Чернова І. Київ : Альфа-М, 2005. 67 с.
14. Історія української літератури та літературно-критичної думки першої половини XIX століття : підручник / [за ред. О. Галича]. Київ: Шлях, 2005. 392 с.
15. Історія української літератури XIX ст. : у 3 кн. : навч. посіб. / [за ред. М. Яценка]. Київ : Либідь, 1995–1996. Кн. 1 : Перші десятиріччя XIX ст. 368 с.
16. Історія української літератури. XIX століття : у 3 кн. : навч. посібник / за ред. М. Т. Яценка. Київ: Либідь, 1995–1997. Кн. 2 : 40-ві–60-ті роки XIX ст. 381, [1] с.
17. Історія української літератури. XIX століття : у 3 кн. : навч. посібник / за ред. М. Т. Яценка. Київ : Либідь, 1997. Кн. 3. 429, [2] с.
18. Камінчук О. Поетика української романтичної лірики (проблеми просторової організації поетичного тексту). Київ: ТОВ «ЛДЛ», 1998. 157 с.
19. Кравченко В. О., Єременко О. Р. Історія української літератури першої половини XIX століття : навч. посіб. вид. 2-е, доп. і перероб. Суми, 2009. 224 с.

19. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. Ковалів. Київ: Академія, 2007. Т. 1 : А (аба) – Л (лямент). 608 с. (Енциклопедія ерудита).
20. Літературознавчий словник-довідник / [за ред. Р. Гром'яка, Ю. Коваліва та ін.]. Київ: Академія, 1997. 452 с. (Nota bene).
21. Нахлік Є. Пантелеймон Куліш: Особистість, письменник, мислитель : у 2 т. Київ: Український письменник, 2007. Т.2 : Світогляд і творчість Пантелеймона Куліша : Наукова монографія. 462 с.
22. Нахлік Є. Творчість Івана Котляревського: Замовчувані інтерпретації, дискусійні проблеми, спроба нового прочитання (з погляду літературних напрямів і течій). Львів : ОЛІР, 1994. 68 с.
23. Неборак В. Перечитана «Енеїда»: Спроба сенсорного прочитання «Енеїди» Івана Котляревського на тлі зіставлення її з «Енеїдою» Вергілія; Львівське відділення Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України ; відп. ред. Є.К. Нахлік. Львів : ЛВІЛШ, «Астрон», 2001. 284 с. (Літературознавчі студії. – Вип. 7).
24. Новик О.П. «Максим Гримач» Марка Вовчка як романтичне оповідання. *Українська мова і література в школі*. 2010. № 1. С. 21–24.
25. Новик О. Історична ретроспектива в повісті Тараса Шевченка «Близнець». *Волинь–Житомирщина : іст.-філол. зб. з регіональних проблем*. 2010. № 21. С. 122–132.
26. Новик О.П. Традиційні мотиви й образи в поезії Амвросія Метлинського. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського. Серія «Філологічні науки»*. 2011. Вип. 4.7. С. 68–72
27. Ткачук М., Ткачук О. Маркіян Шашкевич. Тернопіль : Медобори, 2009. 246 с.
28. Українська байка / [упоряд. та передм. Б. Деркача, В. Косяченка]. Київ : Дніпро, 1983. 463 с.
29. Українська література XIX століття: хрестоматія: навч. посіб. / упоряд. Н. М. Гаєвська. Київ: Либідь, 2006. 1328 с.
30. Українські поети-романтики 20–40-х років XIX ст. / [упоряд., підгот. текстів, біограф. довідки і приміт. С.Крижанівського ; вступ. ст. І.Айзенштока]. Київ: Дніпро, 1968. 634, [1] с.
31. Українські поети-романтики. Поетичні твори / [ред. кол. : І.Дзевєрін (голова) та ін. ; упоряд. і приміт. М.Гончарука ; вст. стаття М.Яценка ; ред. тому М.Яценко]. Київ: Наукова думка, 1987. 588, [1] с.
32. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). Тернопіль : Феміна, 1994. 478, [2] с.
33. Яценко М. Українська романтична поезія 20–60-х років. *Українські поети-романтики. Поетичні твори / [ред. кол. : І.Дзевєрін (голова) та ін. ; упоряд. і приміт. М.Гончарука ; вст. стаття М.Яценка ; ред. тому М.Яценко]*. Київ : Наукова думка, 1987. С. 5–36.

Інтернет-ресурси

1. Бібліотека БДПУ (www.bdpu.org/library)
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua>)
3. Ізборник. Історія України IX–XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації. <http://litopys.org.ua/>
4. **Електронна бібліотека української літератури**: <http://www.utoronto.ca/elul/>
5. **Поетика**: Бібліотека української поезії.: <http://poetry.uazone.net/>
6. **Український центр**: освітньо-інформаційний ресурс.: <http://www.ukrcenter.com/library/default.asp>
7. **EXLIBRIS**: українська електронна бібліотека : історія, публіцистика, художня література. <http://exlibris.org.ua/>